

ÅPEN UTLYSNING I REGI AV FHF

Dokumentasjon av velferd ved håndtering og behandling av laksefisk

FHF lyser ut inntil 20 millioner kroner for å fremskaffe verktøy som kan sikre objektiv dokumentasjon av fiskevelferd ved håndteringsoperasjoner og behandling av laksefisk mot lus, AGD eller lignende.

Søkere kan være universitets- og høyskolesektoren, forskningsinstitutter, forskningsmiljøer og bedrifter i laksenæringen. Tilsagnsmottaker må være en FoU-institusjon, som også skal ha prosjektledelsen.

FHFs *Retningslinjer for prosjektbeskrivelser* skal følges ved utarbeidelse av søknad (se vedlegg 1).

Søknader sendes til: post@fhf.no

Søknader merkes med saksnummer 19/00432

Tidsplan

03.06.2019: Åpen utlysning bekjentgjøres

09.09.2019: Frist for innlevering av søknad (innen kl 14:00)

04.10.2019: Tilbakemelding til søkere om resultat av evaluering

15.10.2019: Tidligst oppstart av prosjekt forutsatt at alle formaliteter er på plass

Behov for ytterligere presiseringer i fasen med utarbeidelse av søknad kan tas opp med FHF. Dersom det blir behov for endringer i utlysningsteksten, vil det bekjentgjøres på www.fhf.no (samme sted som denne utlysningen), men ingen endringer vil bli gjort etter 26.08.2019 kl 12:00. Søkere er selv ansvarlige for å følge med om det legges ut slike endringer.

Spørsmål om utlysningen kan sendes på e-post til Sven Martin Jørgensen (sven.m.jorgensen@fhf.no).

Bakgrunn og problemstilling

Kontroll med lakselus har de senere årene medført en stor økning i antall avlusingsoperasjoner. Selv om behandlingsmetodene gir god effekt i form av redusert luseinfestasjon, er det betydelige utfordringer knyttet til økt dødelighet eller nedsatt helse og velferd under og etter en avlusing. Trenging og håndtering forut for alle behandlinger der laksen må flyttes ut av merdene har også vist seg å utgjøre en velferdsrisiko. Den økte totalbelastningen på laksen knyttet til avlusing og håndtering påvirker også mottakelighet for sekundære infeksjoner eller risiko for utbrudd av underliggende eller aktive sykdommer. Fiskehelsetjenester rapporterer at systematisk arbeid har medført forbedringer i bruk av de ulike behandlingsmetodene, med reduksjon i både akutt og forsinket dødelighet fra 2017 til 2018 (Fiskehelse rapporten 2018). Likevel er det behov for bedre verktøy for forskningsbasert evaluering av hvorvidt metodene er velferdsmessig forsvarlige, gjennom utvikling av bedre metodikk for objektiv dokumentasjon av effekter på fiskevelferd, og som basis for beslutningsstøtteverktøy for vurdering av en laksefiskpopulasjons evne til å håndtere de respektive operasjonene. Slik kunnskap vil også være direkte relevant i forbindelse med behandling mot for eksempel AGD med ferskvann, og alle typer operasjoner som medfører håndtering av laksefisk.

Målsetting

Formålet med utlysningen er å fremskaffe verktøy som kan sikre objektiv dokumentasjon av fiskevelferd ved håndteringsoperasjoner og behandling av laksefisk mot lus, AGD eller lignende.

Det kan søkes om midler til sammenstilling av eksisterende data og/eller utvikling av nye metoder for å dokumentere fiskevelferd i tilknytning til håndterings/behandlingsoperasjoner, herunder nye teknologiske løsninger, implementering av eksisterende velferdsindikatorer eller helt nye målemetoder/indikatorer.

Føringer og avgrensninger

- FHF vurderer at det kan være aktuelt med både mindre og større prosjekter, og har følgelig ikke tatt stilling til hvor mange prosjekter som vil finansieres.
- Det kan søkes om finansiering av prosjekter med varighet på inntil 1 ½ år, med mindre spesielle faglige grunner tilsier en annen prosjektperiode. Begrunnelse for dette må komme tydelig fram i søknaden.
- Søknader kan omfatte håndtering og behandling av atlantisk laks og regnbueørret, men ikke rensefisk eller andre oppdrettsarter.
- Utlysningen omfatter ikke håndtering og behandling av fisk som er klar for utslakting.
- Metodikken skal være mest mulig teknologinøytral, og det legges til grunn at aktuelle direkte påvirkningsfaktorer under håndtering og behandling som fisketetthet, over-/undertrykk i fiskepumper, fiskehastighet i rør, temperaturendringer, spyletrykk osv. inkluderes. Tilsvarende legges det til grunn at løsningene som utvikles inkluderer andre relevante faktorer slik som tidligere håndterings- og behandlingshistorikk, sesongvariasjoner i biologi- og miljøfaktorer m.m.
- Tilnærming og gjennomføring skal forankres i eksisterende kunnskap på feltet, og eventuelle synergier med andre relevante pågående aktiviteter skal beskrives tydelig.
- Prosjektplanen skal legges opp slik at næringen så raskt som mulig kan dra nytte av resultater som oppnås underveis, det vil si at delresultater skal rapporteres så raskt som mulig, og det skal utarbeides en plan for hvordan resultatene formidles og kan implementeres i næringen.
- Samarbeid med næringsaktører, fiskehelsepersonell o.l. må beskrives og dokumenteres i form av intensjonsavtaler.

Felles forutsetninger

Søknader skal gi en grundig beskrivelse av bakgrunn for prosjektet, inkludert eksisterende kunnskapsgrunnlag og hvordan prosjektet samspiller med eller er koordinert opp mot tilgrensende prosjekter. Nytteverdi for næringen tillegges vesentlig vekt, og må være realistisk beskrevet i søknaden.

Beskrivelse av gjennomføringsplan skal være tilstrekkelig detaljert, med tydelig inndeling i fornuftige arbeidspakker og beskrivelser av hypoteser, metodikk og statistikk. Dersom relevant, skal det vises til vurdering og håndtering av risiko knyttet til gjennomføring av prosjektet. Det skal angis hvordan prosjektet planlegges organisert (hvem gjør hva), inkludert ressursinnsats i form av antall timer og timesatser, eller stillingsprosent dersom dette benyttes. Se ellers FHF's *Retningslinjer for prosjektbeskrivelser* (vedlegg 1). Det skal ikke leveres inn *Prosjektskjema for FHF* som det henvises til i *Retningslinjer for prosjektbeskrivelser*, da dette utarbeides i ettertid for prosjekt som eventuelt blir innvilget.

Organisering

Oppdragsgiver vil være FHF, som vil følge opp de enkelte prosjektene med en prosjektansvarlig fagsjef (FHF-ansvarlig).

Utførende prosjektgruppe: Den som tildeles prosjekt organiserer team for gjennomføring av arbeidet. Arbeidet i prosjektgruppen ledes av prosjektleder (CV for prosjektleder legges ved prosjektbeskrivelsen). Prosjektleder og planlagt team opplyses om i prosjektbeskrivelsen. Eventuelt innleide ressurser og annet formalisert samarbeid skal beskrives detaljert og dokumenteres med avtaler.

Referansegruppe: FHF vil oppnevne en referansegruppe bestående av personer som representerer havbruksnæringen og har relevant kompetanse i forhold til det enkelte prosjektets målsettinger. Det henvises til *Mandat for referansegrupper i prosjekter finansiert av FHF* (vedlegg 2). FHF-ansvarlig er ikke medlem, men skal delta i referansegruppens møter. Prosjektleder skal delta på møter i referansegruppen, og andre fra prosjektgruppen kan delta når det er hensiktsmessig. Det avholdes minst ett årlig fysisk møte i referansegruppen, i tillegg til Skype-/telefonmøter ved behov spesielt i forbindelse med viktige milepæler eller veivalg i prosjektet. Det skal avholdes fysisk møte før prosjektslutt for gjennomgang av sluttleveranser og sluttrapport, før disse er å betrakte som endelige. Husk å ta med kostnader til referansegruppemøter i budsjettet.

Leveranser

Mulige leveranser fra prosjektet er listet opp i pkt 6 i FHF's *Retningslinjer for prosjektbeskrivelser* (vedlegg 1). Artikler, fagrapporter, presentasjoner, populærformidling osv. skal være åpne leveranser som skal legges ut på FHF's nettside om prosjektet, i tillegg til åpen publisering i regi av tilsagnsmottaker/ FoU-institusjon. Faglig sluttrapport til FHF skal innholdsmessig være i henhold til FHF's *Retningslinjer for sluttrapportering*. Det oppfordres til å tenke kreativt om leveranseform for å bidra best mulig til at kunnskap fra prosjektet så raskt som mulig kan tas aktivt i bruk i næringen.

Kvalitetssikring

FoU-institusjonen må sikre at arbeidet er gjenstand for tilfredsstillende kvalitetssikring, hvordan dette utføres skal beskrives i prosjektbeskrivelsen.

Kriterier for vurdering av søknader

Søknadene vil bli vurdert etter følgende kriterier (i prioritert rekkefølge):

- Prosjektbeskrivelsens relevans til forespørselen og formålet med arbeidet.
- Forskningskvalitet, inkludert hypoteser, metodevalg og statistikk.
- Beskrevet prosjektkvalitet, inkludert gjennomføringsevne, finansiell risiko og faglige forutsetninger.
- Formidlingsplan for å sikre størst mulig næringsnytte.
- Økonomisk ramme for arbeidet/prosjektet.
- Tilknytning til relevante aktiviteter/prosjekter.
- Prosjektbeskrivelsens dokumentkvalitet.

Prosjektbeskrivelsen må være så komplett at det kan foretas en evaluering basert på kriteriene ovenfor. Prosjektbeskrivelsen skal ikke overskride 10 sider ekskl. vedlegg.

FHF forbeholder seg retten til å:

- Avvise innkomne prosjektbeskrivelser som ikke er i tråd med målsettingen for utlysningen.
- Avvise innkomne prosjektbeskrivelser som ikke oppfyller formelle krav i utlysningen og FHF's *Retningslinjer for prosjektbeskrivelser*.
- Be om avklaringer før og under evalueringen.
- Avlyse konkurransen eller foreta ny utlysning (også for hvert enkelt konkurranseområde).
- Forespørre søkere om å samarbeide om prosjektgjennomføringen hvis det er viktig for den totale prosjektkvaliteten.
- Bruke eksternt kompetanse ved evaluering av prosjektbeskrivelser.

Behandling av søknader

- Prosjektbeskrivelsene gjennomgås av FHF for å avklare om de er i tråd med målsettingen for utlysningen og oppfyller de formelle krav som er satt.
- Prosjektbeskrivelsene vil forelegges et eksternt ekspertpanel som rådgir FHF om prosjektbeskrivelsenes relevans i forhold til utlysningen, faglig kvalitet og næringsnytte.
- Prosjektbeskrivelsene rangeres av FHF basert på karaktersetting av evalueringskriteriene, samt kommentarer og råd fra eksternt ekspertpanel.
- En innstilling lages og besluttet av FHF basert på en totalvurdering av kriteriene.
- Søkere som besluttet tildelt støtte kontaktes, hvor forutsetninger for tilsagn presenteres med en frist til å akseptere/avslå å delta i videre løp. NB! Tilsagn gis ikke på dette stadiet.
- FHF gir tilsagn til valgte søkere. FHF's gjeldende *Standardvilkår* på tilsagnstidspunktet vil legges til grunn (vedlegg 3).
- Etter at endelig beslutning om tildeling av prosjekt er tatt, vil alle søkere bli varslet om utfall.

Vedlegg:

1. Retningslinjer for prosjektbeskrivelser til FHF
2. Mandat for referansegrupper i FHF
3. FHF's standardvilkår

Vedleggene finnes her: <https://www.fhf.no/prosjekter/prosjektdokumenter/>